

Kapitulli 6.

Zhvillimi i institucional Bankës së Shqipërisë

Strategjia për zhvillimin institucional të Bankës së Shqipërisë³⁴ përcaktoi një sërë objektivash të domosdoshëm për t'u përmbushur në periudhë afatshkurtër e afatmesme me qëllim që të nxitej zhvillimi i bankës qendrore. Në këtë kuadër, gjatë vitit 2000, vëmendje e veçantë iu kushtua atyre objektivave, që përbënin prioritet ku mund të përmendet rritja e transparencës, përshtatja e strukturës organizative të bankës me detyrat e reja, që do të kryheshin apo zhvillimi i teknologjisë së informacionit dhe përmirësimi i statistikave.

6.1. STRUKTURA ORGANIZATIVE E BANKËS SË SHQIPËRISË

Në tetor të vitit 2000, Këshilli Mbikëqyrës miratoi ndryshimin e strukturës organizative të Bankës së Shqipërisë. Ky ndryshim³⁵, i kryer në kuadrin kohor të dy vjetëve e gjysmë, u gjykua i nevojshëm me qëllim që struktura e Bankës t'i përshtatej më mirë përmbushjes së objektivave strategjike si dhe për të siguruar një lidhje funksionale më efektive midis departamenteve dhe njësive përbërëse të tyre.

Në strukturën e riorganizuar, u pakësuan ose u thithën nga njësi të tjera disa nga njësitë, të cilat nuk justifikonin pavarësinë apo krijonin dublim të aktivitetit. Ndryshimet kanë të bëjnë me:

1. Bashkim njësish.

- * Në funksion të mbështetjes së strategjisë për përsosjen e sistemit të pagesave dhe kontabilitetit, struktura e re përcaktoi, gjithashtu, edhe bashkimin e Departamentit të Kontabilitetit me Departamentin e Pagesave. Ky organizim pritet të ndikojë në zhvillimin, konceptimin dhe implementimin e një sistemi të pagesave të tipit RTGS, por, gjithashtu, edhe në përsosjen e sistemit të kontabilitetit, si një mjet në shërbim të nevojave të administrimit dhe të drejtimit të brendshëm. Po kështu, kalimi i Sektorit të Financës nga Departamenti i Administrimit në Departamentin e Kontabilitetit dhe Pagesave, siguroi grumbullimin, në një departament të vetëm, të njësive me funksione të ngjashme si dhe ndarjen e detyrave midis "regjistruarit" të shpenzimeve dhe "ekzekutuesit" të tyre, duke siguruar dhe rritjen e kontrollit mbi shpenzimet që kryen banka qendrore.

³⁴ Strategjia është miratuar me vendimin nr. 111, datë 17.11.1999 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë.

³⁵ Ndryshimet e fundit të skemës organizative të Bankës së Shqipërisë i përkasin marsit të vitit 1998.

- * Bashkimi i Departamentit të Teknologjisë së Informacionit me Qendrën e Informacionit, u diktua nga nevoja për informatizimin dhe centralizimin e procesit të grumbullimit, të përpunimit dhe të shpërndarjes së informacionit statistikor të Bankës së Shqipërisë. Procesit të përmirësimit të informacionit statistikor mendohet t'i shërbejë dhe krijimi, po në këtë departament, i njësisë së vrojtimeve statistikore, gjë që do të sigurojë kryerjen e vrojtimeve më profesionale nga Banka e Shqipërisë.
- * Nisur nga prioritetet e administrimit dhe të kualifikimit të kapitalit human, të përmirësimeve ligjore dhe të akteve rregullatore të Bankës së Shqipërisë si dhe marrëdhënieve midis punëmarrësve dhe punëdhënësve në bankën qendrore, u pa i nevojshëm bashkimi, në një departament të vetëm, i Departamentit të Burimeve Njerëzore dhe Departamentit Juridik. Nga ky veprim synohet të përsoset dhe të mbështetet një shërbim më i kualifikuar juridik dhe i burimeve njerëzore, shërbim, i cili do të reflektojë ndikimet e tij në departamentet dhe njësitë e tjera të institucionit.

2. Njësitë e reja.

- * Brenda departamenteve ekzistuese u krijuan njësi të reja që do të kryejnë funksione të reja. Ndër më të rëndësishmet, vlerësohet të jetë krijimi, në Departamentin e Operacioneve Monetare, i strukturës përkatëse që do të merret me matjen e rrezikut të investimeve të Bankës së Shqipërisë, vlerësimit të investimit, kontrollit real të zbatimit të politikës së administrimit të rezervës valutore, funksione këto, të cilat e plotësojnë më mirë kuadrin e veprimtarisë së këtij departamenti.
- * Synimi i Bankës së Shqipërisë për të qenë më e hapur dhe për të zhvilluar më tej marrëdhëniet me publikun, duhet të mbështetet nga një departament i mirëorganizuar, ai i Marrëdhënieve me Publikun.

Sipas strukturës së riorganizuar është:

- shtuar numri gjithsej i punonjësve nga 314 në 334. Rritjet në numrin e punonjësve vërehen më tepër në disa departamente sidomos në ato kryesore, por dhe mbështetëse, si në Departamentin e Teknologjisë së Informacionit. Në këtë mënyrë është vendosur një raport më i drejtë midis punonjësve, që merren me zbatimin e funksioneve të bankës qendrore në krahasim me punonjësit, që kryejnë aktivitet mbështetës. Në fund të vitit 2000, në Bankën e Shqipërisë punonin 294 vetë. Pra, shkalla e plotësimit me punonjës sipas strukturës ishte 88 për qind;
- realizuar një ndarje e varësisë së departamenteve midis tre administratorëve të bankës. Departamentet, që kryejnë funksionet bazë të bankës qendrore kanë kaluar në varësi të Guvernatorit.

Dy zëvendësgubernatorët janë edhe drejtorë departamentesh. Ky riorganizim ka për synim rritjen e përgjegjësisë së administratorëve dhe, njëkohësisht, ofron një skemë më efektive e funksionale në zgjidhjen e problemeve të ndryshme. Nëpërmjet kësaj ndarjeje, sigurohet mundësia e një kontrolli më të madh në ndjekjen dhe në realizimin e objektivave;

- krijuar një post i ri në departamente të ndryshme. Krahas drejtorit të departamentit, struktura e re parashikon dhe zëvendësdrejtorët. Kjo u bë e nevojshme si pasojë e bashkimit të njësive të ndryshme me qëllim administrimin më të mirë të tyre. Njëkohësisht, prania e zëvendësdrejtorëve do të eliminojë një nga mangësitë në organizimin e punës së Bankës së Shqipërisë, përqendrimin e problemeve në pak duar. Zëvendësdrejtorët, gjithashtu, janë të detyruar të jenë të informuar për problemet e departamentit. Kjo siguron vijimësi normale pune në çdo situatë;
- parashikuar emërimi i “kryespecialistëve”. Kryespecialisti nuk përfaqëson shkallë ngritjeje në pozitë në hierarkinë e bankës, por një vlerësim për punë të mirë të specialistëve të saj, duke shërbyer edhe si një nxitës në punë³⁶.

---

³⁶ Për detaje shih skemën organizative bashkëngjitur.

6.2. BANKA E SHQIPËRISË – BANKË MË TRANSPARENTE

Banka e Shqipërisë vepron në përputhje me detyrat e saj ligjore dhe është përgjegjëse përpara publikut për zbatimin e politikës monetare, për drejtimin e mbikëqyrjes bankare si dhe për përmbushjen e detyrave të tjera ligjore. Është detyrim i Bankës së Shqipërisë të informojë publikun për veprimtarinë e saj. Për pasojë, rritja e transparencës u kthye në një prioritet për Bankën e Shqipërisë në vitin 2000. Veprimet e ndërmarra gjatë vitit 1999 dhe më me intensitet gjatë vitit 2000 shërbyen si masa për të vendosur themelet e transparencës, për të adoptuar filozofinë e të qënurit institucion i hapur. Kjo nuk mund të realizohej lehtë në një institucion, që kishte qenë relativisht i panjohur dhe i fshehur për sytë e publikut dhe në një ambjent me tradita jodashmirëse ndaj transparencës.

6.2.1. KRAHASUESHMËRIA ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE.

Banka e Shqipërisë, pa mëdyshje, përcaktoi si synim të saj respektimin e standardeve ndërkombëtare të përpunuara në fushën e transparencës siç janë Kodi i Praktikave më të Mira për Transparencën në Politikën Monetare dhe Financiare (Kodi) dhe Standardet e Shpërndarjes së të Dhënave të Përgjithshme (GDDS). Banka e Shqipërisë kërkoi nga FMN të vlerësonte shkallën e respektimit të kërkesave të Kodit dhe të bënte pjesë në GDDS.

Suksesi në respektimin e këtyre dy standardeve është i ndryshëm. Shqipëria u zgjodh vend pilot në zbatimin e GDDS dhe arriti të përfundojë me sukses fazën e parë të tij, botimin e *metadatave* në muajin prill 2000. Në lidhje me respektimin e Kodit, vlerësimi i FMN-së ishte zhgënjës: “... *shkalla e zbatimit të praktikave të dëshirueshme të përcaktuara në Kod, nga ana e Bankës së Shqipërisë, është e përzier. Nga njëra anë, Banka e Shqipërisë ka arritur, për të gjitha qëllimet praktike, zbatim të gjerë të praktikave të dëshirueshme në lidhje me qartësimin e roleve, përgjegjësi dhe objektivave. ... Nga ana tjetër, Banka e Shqipërisë zbaton vetëm pjesërisht ose madje aspak praktikën e dëshirueshme të Kodit në lidhje me procesin e hapur për formulimin dhe raportimin e politikës monetare. ... Zbatimi i praktikave të dëshirueshme të Kodit në këtë fushë, kur ndodh, është shpesh në lidhje me tekstin e Kodit jo me frymën e tij. Kjo situatë është shkak për t’u shqetësuar sepse ndikon ndjeshëm transparencën dhe, në fund të fundit, përgjegjshmërinë. Përveç kësaj, ajo dëmton efektshmërinë e mekanizmit të transmissiionit të politikës monetare duke e bërë më të vështirë për tregjet të formojnë me efektshmëri pritshmëritë. Dobësitë e theksuara në këtë fushë duhet të trajtohen si një çështje prioritare.*”

6.2.2. RREGULLORJA PËR “TRANSPARENCËN DHE KONFIDENCIALITETIN NË BANKËN E SHQIPËRISË”.

Për të siguruar respektimin e standardeve dhe angazhim maksimal të drejtuesve dhe të punonjësve të Bankës së Shqipërisë në rritjen e transparencës së institucionit, u miratua, në qershor të vitit 2000, rregullorja mbi “Transparencën dhe konfidencialitetin”.

Objekti kryesor i rregullores është “**rritja e transparencës në veprimtarinë e Bankës së Shqipërisë si dhe administrimi i informacionit jopublik në Bankën e Shqipërisë**”.

Miratimi i rregullores synonte të realizonte një ndërrim të filozofisë së Bankës: nga institucion konfidencial, në institucion të hapur ndaj publikut. Zbatimi i kërkesave të kësaj rregulloreje synonte:

- adoptimin e një aktiviteti më transparent brenda për brenda Bankës së Shqipërisë;
- njohjen e organeve shtetërore qendrore, të pushtetit gjyqësor dhe të publikut me çështje të natyrës ekonomike.

Në këtë mënyrë, procesi i rritjes së transparencës mendohet të ndihmojë në rritjen e besueshmërisë, e përgjegjshmërisë dhe të pavarësisë së Bankës së Shqipërisë. Nga ana tjetër, kjo do të sigurojë edhe edukimin e publikut me problemet ekonomike, duke orientuar lojtarët ekonomikë dhe duke kontribuar në rritjen e eficiencës së mekanizmit të transmisionit të vendimeve të Bankës së Shqipërisë në ekonomi. Elementi më i rëndësishëm i rregullores janë detyrimet kohore të vendosura për realizimin e një sërë hapave, të cilët do të çojnë në rritje të transparencës.

6.2.3. KONFERENCAT DHE PUBLIKIMET.

Rritja e transparencës është menduar të realizohet nëpërmjet shtimit të konferencave për shtyp, daljeve në Kuvend, organizimit të seminareve dhe të takimeve për diskutim apo të konferencave.

Gjatë vitit 2000, Guvernatori i Bankës së Shqipërisë është paraqitur tri herë në Komisionin Parlamentar të Ekonomisë, Financave dhe Buxhetit; dy herë në konferenca shtypi; në Fakultetin Ekonomik dhe në Shkollën e Lartë të Magjistraturës për të mbajtur leksione mbi pavarësinë e bankës qendrore dhe inflacionin; një herë në takimin e diskutimit mbi funksionimin e Bursës së Tiranës.

Në vitin 2000, për herë të parë Banka e Shqipërisë organizoi konferencën kombëtare “Informacioni Statistikor në Shqipëri” në bashkëpunim me Institutin e Statistikave. Qëllimi i organizimit të konferencës ishte tërheqja e vëmendjes për nivelin e ulët të zhvillimit të statistikave në Shqipëri dhe për kujdesin e pakët, që i është kushtuar këtij problemi. Nga ana tjetër, organizatorët kërkonin të përçonin në autoritetet më të larta të vendit, por edhe në mjedisin e biznesit, idenë e dobishmërisë së pasjes së statistikave të mira. Nëpërmjet kësaj konference synohej të edukohej publiku mbi rëndësinë që kanë statistikave për procesin vendimmarrës.

Nga ana tjetër, rritja e numrit të titujve të publikimeve dhe e abonentëve do të ndihmojë në rritjen e shkallës së njohjes së aktivitetit të Bankës së Shqipërisë.

Publikimet, aktualisht, përbëjnë mjetin më kryesor me të cilin Banka e Shqipërisë zbulon veprimtarinë e saj në publik. Publikimet e Bankës së Shqipërisë përbëhen sot nga një shumëllojshmëri titujsh. Ato i ofrohen periodikisht publikut ose, sipas rastit, ka edhe botime të veçanta.

Nëse viti 1998 shënon një zhvillim të rëndësishëm në drejtim të rritjes së numrit të titujve të publikuar, viti 2000 shënon një zhvillim të rëndësishëm në drejtim të cilësisë së publikimeve, duke ofruar material të bollshëm, që trajton çështje të shumë sektorëve të ekonomisë, jo thjesht aspektet bankare, financiare e të politikave monetare e valutore, të shkruara në gjuhë teknike, por edhe në gjuhë të thjeshtë.

Zhvillim i rëndësishëm në vitin 2000 ka qenë rritja e botimeve me karakter shpjegues dhe që shkruhen me gjuhë të thjeshtë. Këto janë botime të realizuara në formën e broshurave, që marrin përsipër të transmetojnë tek publiku njohuri mbi çështje të ndryshme të fushës ekonomike. Për herë të parë, një broshurë e tillë u botua në korrik të vitit 1999 dhe shpjegonte bankën qendrore. Në vitin 2000 u kalua në botimin periodik të broshurave, një herë në tre muaj.

Botimet joperiodike, gjithashtu, patën një shtim të konsiderueshëm sidomos në titullin e materialeve të diskutimit. Për herë të parë, Banka e Shqipërisë ka botuar analiza vrojtimi duke pasqyruar një aktivitet të ri, që ajo filloi në përpjekje për të përmirësuar shkallën e informacionit. Analizat e vrojtimit përmbajnë analiza, konkluzione e rekomandime në të cilat arrihet pas kryerjes së vrojtimit për aspekte të ndryshme.

Numri i faqeve të botuara çdo muaj është rritur nga 90 në vitin 1998 në 200 përkatësisht për vitet 1999 dhe 2000. Në vitin 2000 numri i faqeve të botuara si materiale studimi dhe materiale promociionale është rritur përkatësisht 70 për qind dhe 6 herë në krahasim me vitin 1999. Megjithatë, këto botime ende zënë një peshë të vogël në numrin e botimeve gjithsej, përkatësisht 9.8 dhe 5 për qind. Në këtë mënyrë, Banka e Shqipërisë ka identifikuar si objektiv për vitin 2001, shtimin e materialeve promociionale dhe të materialeve të diskutimit.

Për të qenë më pranë publikut, në vitin 2000, Banka e Shqipërisë botoi faqen në internet, e cila përmban informacion të bollshëm dhe të hollësishëm. Për herë të parë këtë vit ajo bën publike, paraprakisht, tematikën e mbledhjeve të Këshillit Mbikëqyrës si dhe menjëherë pas mbledhjeve të tij publikon dhe sqaron vendimet e marra. Nga muaji në muaj është shtuar numri i mesazheve që merr banka nga të interesuarit për faqen e saj. Në vitin 2000 është dyfishuar numri i përgjigjeve informuese nga Banka e Shqipërisë (rreth 250 në muaj).

Banka e Shqipërisë ka si parim të ofrojë mbështetje të konsiderueshme financiare për procesin e rritjes së transparencës:

- botimet e bankës qendrore mund t'i kërkojë çdokush dhe ato ofrohen falas për këdo. Konkretisht, lista e abonentëve të Bankës së Shqipërisë në vitin 2000 është shtuar mesatarisht tre herë në krahasim me vitin 1998. Ndërsa, lista e abonentëve për broshurat promovionale në vitin 2000 në krahasim me vitin 1999 është shtuar 5 herë³⁷. Shpenzimet e kryera për botimet në vitin 1999 janë rreth 3 herë më të larta se në vitin 1998. Në vitin 2000 ato ishin 3 dhe 18 herë më të larta përkatësisht se vitet 1999 dhe 1998;
- organizon seminare, takime diskutimi e konferenca për të cilat është shpenzuar një fond prej 3.1 milionë lekësh;
- vrojtimit statistikore, si pjesë e përmirësimit të statistikave dhe transparencës, për të cilat janë shpenzuar 460 mijë lekë.

---

³⁷ Krahasimet bëhen përkatësisht me vitet 1998 dhe 1999 pasi përfaqësojnë periudhën kur janë përgatitur botimet për herë të parë.

6.3. ZHVILLIMET NË TEKNOLOGJINË E INFORMACIONIT

Zhvillimi i teknologjisë së informacionit përbën më shumë se një domosdoshmëri, një përparësi të zhvillimit të institucionit. Duke marrë në konsideratë shkallën aktuale të zbatimit të sistemeve të informacionit, tendencat dhe prirjet e sotme, nevojat e pritshme, Banka e Shqipërisë mendon se zbatimi, në një shkallë të gjerë, i këtyre sistemeve do të ndihmojë në rritjen e eficiencës dhe në zhvillimin e përgjithshëm institucional të saj.

Në këtë vështrim, gjatë vitit 2000, Banka e Shqipërisë, ka riorganizuar njësinë përgjegjëse për realizimin e sistemeve të informacionit, me qëllim mbështetjen me struktura dhe me specialistë të projekteve të ndërmarra si dhe rritjen e cilësisë së komunikimit midis njësive të tjera të Bankës së Shqipërisë dhe asaj të Teknologjisë së Informacionit. Nga ana tjetër, ajo ka përqendruar vëmendjen e saj në realizimin e dy projekteve mjaft të rëndësishme dhe parësore: zbatimin e sistemit kontabël brenda bankës qendrore dhe të RTGS.

6.3.1. ZHVILLIME ORGANIZATIVE.

Ndyshimet organizative të realizuara gjatë vitit 2000, si dhe rikonceptimi i detyrave dhe funksioneve të njësive dhe të secilit individ brenda Njesisë së Teknologjisë së Informacionit mendohet të jenë faktorë mbështetës në (1) realizimin e suksesshëm të projekteve të ndërmarra tashmë, (2) rritjen e shkallës së mbështetjes që teknologjia e informacionit i jep njësive të tjera të Bankës së Shqipërisë, (3) sigurimin, dhe për të ardhmen, të vazhdimësisë për realizimin e objektivave, (4) specializimin e ngushtë të punonjësve si dhe vendosjen e tyre në vendet më të përshtatshme.

Nuk mund të mendohet, në asnjë rast, që zhvillimet brenda departamentit janë të mjaftueshme për realizimin e detyrave të tij. Për realizimin e objektivave në fushën e teknologjisë së informacionit duhet të kontribuojnë dhe njësitë e tjera të Bankës së Shqipërisë, të cilat janë dhe përfitueset e këtyre sistemeve.

Duke vlerësuar si mjaft të rëndësishëm bashkëpunimin brenda institucionit, gjatë vitit 2000, është punuar në drejtim të përfshirjes reale të njësive të tjera të Bankës së Shqipërisë si në hartimin e strategjisë së zhvillimit të teknologjisë së informacionit, ashtu dhe në realizimin e projekteve të kësaj fushe. Më konkretisht, është punuar për ngritjen e Komitetit të Strategjisë së Zhvillimit të Teknologjisë së Informacionit. Detyra kryesore e tij është përcaktimi i një strategjie zhvillimi në përputhje me atë të zhvillimit të vetë institucionit.

6.3.2. PROJEKTET KRYESORE NË FUSHËN E TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT.

Projektet për zbatimin në bankën qendrore të sistemit kontabël dhe RTGS.

Banka e Shqipërisë ka si objektiv parësor afatshkurtër realizimin e një sistemi pagesash në vlerë të madhe (RTGS) si dhe të një sistemi kontabël dhe të administrimit të rezervës valutore dhe aktivitetit të saj financiar.

Për realizimin e këtyre dy projekteve, në vijim të një sërë rekomandimesh të FMN-së, si dhe me ndihmën dhe asistencën teknike të ekspertëve të huaj në këto fusha, Banka e Shqipërisë, ka përgatitur një dokument të detajuar mbi “Kërkesat e biznesit” për të dyja sistemet e informacionit. Dokumentet e mësipërme kanë marrë miratimin përkatës nga FMN e më pas, në kuadrin e ndihmës dhe të asistencës tekniko-financiare të Bankës Botërore, kanë qenë subjekt përmirësimesh.

Sistemi i pagesave në vlerë të madhe (RTGS) do të konsistojë në (1) rregullimin në kohë-reale midis pjesëmarrësve të këtij sistemi nëpërmjet llogarive të tyre në bankë, (2) ofrimin e instrumenteve dhe të mjeteve për rritjen e eficiencës së administrimit të likuiditetit të pjesëmarrësve, (3) përmirësimin e mjeteve në administrimin dhe në mbikëqyrjen e politikës monetare (4) realizimin e një shkalle të lartë besueshmërie, sigurie dhe integriteti, të aftë të përballojë nevojat në rritje të ekonomisë shqiptare, (5) zhvillimin e infrastrukturës komunikuese të sistemit bankar shqiptar, (6) realizimin e infrastrukturës mbështetëse për zhvillime të mëtejshme në këtë fushë.

Realizimi dhe zbatimi i këtij projekti kërkohet të bëhet në përputhje me praktikat më të mira ndërkombëtare dhe duhet të mbështetet në parimet (1) fleksibilitet dhe modularitet, për të mundësuar zhvillimin e mëtejshëm dhe integrim maksimal me nënsistemet e tjera (2) shkallë e lartë sigurie dhe integriteti (3) qëndrueshmëri dhe besueshmëri e lartë (4) gjurmim i plotë mbi të gjitha transaksionet dhe rrjedhën e tyre.

Realizimi i këtyre kërkesave të biznesit është kryer, gjithashtu, me bashkëpunimin dhe përfshirjen e bankave, të cilat do të jenë pjesëtare dhe përfituese të shërbimeve të tij.

Zbatimi i sistemit kontabël, administrimit të rezervës valutore si dhe funksioneve të tjera financiare të Bankës së Shqipërisë konsiston në (1) automatizimin e procesit, (2) zbatimin e standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit duke ndjekur praktikat më të mira ndërkombëtare në formulimin e politikave dhe të procedurave kontabile për bankat qendrore, (3) përmirësimin dhe zhvillimin e mjeteve dhe të procedurave për administrimin e rezervës valutore dhe, ndërhyrjeve në treg, (4) lidhjen, në mënyrë të vazhdueshme dhe në kohë-reale, me degët e Bankës së Shqipërisë nëpër rrethe, (5) krijimin e një ndërfaqeje automatike me sistemin RTGS, (6) rritjen e cilësisë dhe të disponueshmërisë së informacionit kontabël.

Duke konsideruar rëndësinë e dy projekteve të mësipërme si dhe shkallën e ndikimit, jo vetëm mbi aktivitetin e bankës, por në gjithë sistemin bankar dhe ekonominë shqiptare, në përgjithësi, realizimi i tyre do të bëhet me ndihmën dhe asistencën tekniko-financiare të Bankës Botërore. Financimi i projekteve bën pjesë në projektin e ri të “Asistencës teknike për ndërtimin e institucioneve të sektorit financiar” miratuar në qershor 2000.

Gjatë vitit 2000 janë përcaktuar, gjithashtu, hapat e mëtejshëm, që duhet të ndiqen në drejtim të finalizimit të projekteve. Për një administrim më të mirë të burimeve njerëzore si dhe duke marrë parasysh shkallën e varësisë së sistemeve, realizimi i tyre mendohet i ndarë, ku përparësi do të ketë ai kontabël. Gjatë vitit 2001 mendohet të përfundojë zbatimi i sistemit qendror kontabël si dhe do të fillojë puna për realizimin e sistemit RTGS. Përfundimi i këtij të fundit mendohet brenda gjashtëmujorit të parë të vitit 2002.

Sistemi IDCN.

Gjatë vitit 2000, është punuar, gjithashtu, për realizimin e rrjetit të komunikimit ndërbankar. Qëllimi i këtij projekti është realizimi i komunikimit të sistemit bazuar në "Teknologjinë internet". Bankat dhe pjesëmarrësit e tjerë në sistem, nëpërmjet këtij mjeti standard komunikimi të mbështetur në një nivel të lartë sigurie, do të mund të shkëmbejnë informacion në mënyrë të shpejtë e të sigurt si me Bankën e Shqipërisë ashtu dhe ndërmjet tyre.

Realizimi do të jetë modular dhe do të ofrojë fillimisht shërbimin e komunikimit *on-line* dhe *kohë-reale*, mundësinë e publikimit, nga pjesëmarrësit, të kuotimeve të tyre për instrumente të ndryshme financiare, dërgimin e kërkesave për pjesëmarrje në ankadet e repo –repo të anasjellta të organizuara nga Banka e Shqipërisë etj.. Zbatimi në trajtë modulare dhe me pavarësi maksimale midis shërbimeve, do të mundësonte zgjerimin e mëtejshëm të shërbimeve të këtij sistemi. Në mënyrë të veçantë mendohet që, në një fazë të dytë, të realizohet një sistem elektronik raportimi i bankave në Bankën e Shqipërisë.

Gjatë gjysmës së parë të vitit 2001 mendohet të fillojë lidhja e klientëve të parë në sistem dhe gjatë tremujorit në vazhdim mendohet të përfundojë lidhja e të gjithë pjesëmarrësve.